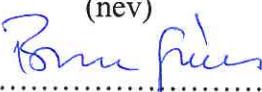

Javaslat
Papp-Kökényesdy Sándorné Szeőke Izabella festményeinek
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba történő felvételhez

Készítette:
Prof. Dr. Barna Gábor

.....
(név)

.....
(aláírás)

.....
Kunszentmárton, 2015.02.02.
.....
(település, dátum)

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó személy neve:

Dr. Barna Gábor

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Dr. Barna Gábor**

Levelezési cím: **Kunszentmártoni Értéktár Bizottság, 5440 Kunszentmárton,
Köztársaság tér 1.**

Telefonszám: **20/920 6122**

E-mail cím: **dr.barna.gabor@freemail.hu ; barna@hung.u-szeged.hu**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Papp-Kökényesdy Sándorné Szeőke Izabella festményei**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

1. Kómár Mátyás, Makó (kb. 60 darab festmény + egyéb apróbb alkotások: könyvjelző, ruhatervek)

2. Dr. Tóth Károly, Budapest (kb. 10 darab festmény, bútorok, fényképek)
3. Barna Gábor, Budapest (8 darab festmény)
4. néhai Brodszky Árpádné örökösei (3 darab festmény)
5. Kakuk Tünde, Kunszentmárton (1 darab festmény)

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Szeőke Izabella 1898-ban született Kunszentmártonban. Édesapja, Szeőke Mihály (1872-1952) Torontálvásárhelyről (volt Torontál megye, ma Debeljacsa, Szerbia) származó gazdász volt, aki Kunszentmártonba kerülve, a Járásbíróságon főtisztként dolgozott. Első házasságából született Izabella lánya. Megözvegyülvén második feleségével, fgy. Tóth Ibolyával (1884-1960) kötött házasságból született Szeőke Klára, dr. Auer Kálmánné. A család az 1910-es években Trencsénben élt, ahol Szeőke Mihály a járásbíróságon dolgozott. Szeőke Izabella Trencsénben érettségizett 1917-ben.

Rajzkészsége és festői vénája már gyerekkorában megnyilvánult, érettségi után ezért a Képzőművészeti Akadémiára jelentkezett. Csók István, majd Vaszary János tanítványa lett. 1917-1921 között a főiskolán rajztanári képesítést is szerzett.

Akadémiai tanulmányai befejeztével házasságot kötött lipovniki Lipovniczky István katonatiszttel. Lipovniczkyné Szeőke Izabella 1923-ben okleveles középiskolai rajztanárként kinevezést kapott az Angolkisasszonyok B. M. V. Egri Érseki R. K. Leánygimnáziumba. 1926-ban meghalt férje, Lipovniczky István. Egy év múlva újra férjhez ment Papp-Kökényesdy Sándor (1900-1960) katonatiszthez (aki a kunszentmártoni Felső temetőben van eltemetve).

Papp- Kökényesdy Sándorné Szeőke Izabella tagja volt a Rajztanárok Országos Szövetségének, a Képzőművésznők Országos Szövetségének és alapító tagja volt a Nemzeti Szalonnak. Budapesti bemutatkozására 1927 tavaszán került sor a Képzőművészek Vidéki Szövetsége 1. kiállításán, ahol a *Portré* című képével hívta fel magára a figyelmet. 1927 nyarán Kunszentmártonban is megismerték képeit a Kunszentmártoni Kaszinóban rendezett kiállításán. A Nemzeti Szalon 1928. január 6.-án megnyílt kiállításán négy képpel szerepelt. 1928. márciusában egy gyűjteményes kiállítás keretében Eger városában is bemutatkozott. Részt vett a Nemzeti Szalon 1929, 1932, 1933. évi kiállításán. Az 1929-1930-as tanév során három hónapot töltött Párizsban tanulmányúton, ami művészetére nagy hatást gyakorolt. Mestere Jean Morchand volt. Párizsból visszatérve kiállítást rendezett Egerben. Az 1930-as években csatlakozott a Magyar Képzőművészeti Társasághoz, amelynek képviselői sajátos magyar stílus megteremtésére törekedtek. A Nemzeti Szalonban nagyigényű programmal léptek a nyilvánosság elé. Hasonló megújulást akartak a nép művészetével való érintkezés útján kimunkálni, mint amilyent Bartók és Kodály a zenében elért. A magyar földdel és néppel, az emberrel és a természettel való közvetlen és friss kapcsolat termékenyítő hatású volt. Ennek volt következménye, hogy Szeőke Izabella ruhákat is tervezett, azokat el is készítette és Németországba exportált. Az 1930-as évek második felében Kunszentmártonban szőnyegszövő üzemet állított fel, ahol saját tervei alapján készítették a szőnyeget, szintén elsősorban exportra.

Papp- Kökényesdy Sándort 1934-ben Budapestre, a Ludovika Akadémiára vezényelték, feleségét pedig az Angolkisasszonyok budapesti tanítóképző intézetéhez helyezték át. Ettől kezdve kevesebbet festett, mert a munka és férje oldalán a társasági élet sok időt elvett tőle. Férje később Horthy Miklós testőrtisztje lett, s 1944 októberében aktívan részt vett a budai vár védelmében, ezért előbb a németek, majd a nyilasok tartóztatták le. 1946-1948 között a köztársasági elnök testőrségének volt parancsnoka. A kommunisták hatalomra jutása után, 1948. július 1-én, nyugállományba helyezték. Papp- Kökényesdy Sándor és felesége, Szeőke

Izabella ettől kezdve nehéz körülmények között, az 1953-ban lebontott fgy. Tóth-kúriában, majd a Rákóczi utcai Cseuz-féle házban, Kunszentmártonban élt. A festést soha nem hagyta abba. Sok tehetséges kunszentmártoni gyereket tanított rajzolni és festeni (pl. Kómár Mátyás, Kakuk Tünde). Meseillusztrációkat, levelezőlapokat, karácsonyi üdvözlőket és könyvjelzőket készített, hogy anyagi helyzetükön javítson. Hitét, emberi tartását mindvégig megőrizte.

Csak a kunszentmártoni amatőr festőkkel tudott alkalmanként kiállítani. 1964-ben *Virágárus* című nagyméretű képével a Szolnoki Tárlaton is szerepelt.

Kaposváry Gyula azt írta: „emberközpontú művészetéről”: „Derűs, optimista színvilág ez, a témakör: gyermekek, fiatalok, család, virágok, tavasz, Körös-part, ember és környezet, Gazdag életmű ez egy elárvult műteremben. Legszebb darabjai mindenképpen múzeumi megőrzésre méltók.”

1986-ban hunyt el. Halála után, majd 2009-ben volt nagyszabású kiállítása Kunszentmártonban .

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A két világháború között megújult magyar piktúrának sajátos arculatú alakja. Csupán politikai és ideológiai okok miatt állították félre 1948 után. Nemcsak a helyi, hanem a megyei és a nemzeti értékbe is javasolom művészetének felvételét.

Művészetéről Nagy Zoltán, a szegedi egyetem művészettörténész professzora, azt írta 1941-ben: „Festői felfogásában egyszerűsége, lényegre törekvő. Dekoratív hajlama különösen utóbbi képein bontakozik ki. Színskálája elég széles, aminek alapja a párizsi kék. Formaképzése vonalas, színeinek lokális jellegét nem adja fel. Modelljeinek egyénisége mindig expresszív erővel jelentkezik.”

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Dr. vitéz Nagy Zoltán: *Új magyar művészet. Száz év szobrászata és festészete*. 54 szövegközti kép, 24 színes tábla, 116 egyszínű tábla. Athenaeum, Budapest, 1941. 126. oldal. (125. oldalon van a meghívón is szereplő Cigánylány, olaj, s a 86. táblán Ábránd, vízfestmény, ami hűgát, Szeőke Klárát ábrázolja)

Kaposváry Gyula: P. Szeőke Izabella művészetéről. In: *P. Szeőke Izabella festőművész emlékkiállítása*. Kunszentmártoni Helytörténeti Múzeum, 1986.

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: Nincs hivatalos weboldal

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

1. számú melléklet

Példának a Cigánylány című képe.

Meglévő festményeiről közlésre alkalmas képek készültek egy tervezett katalógus számára.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A javaslatban és annak mellékleteiben szereplő saját készítésű fényképek további felhasználásához ezennel hozzájárulok.

A javaslatban és annak mellékleteiben szereplő nem saját készítésű fényképek az internet szabad elérésű oldalairól lettek letöltve, így azok a továbbiakban szabadon felhasználhatóak.

2015. február 2.

.....
(aláírás)

Kivonat Kunszentmárton Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2014. november 27-én tartott soros ülésének jegyzőkönyvéből.

304/2014.(XI.27.) határozat

**Papp-Kökényesdy Sándorné P. Szeőke Izabella festőművész életműve megyei
értéktárba történő felvételének felterjesztéséről**

Kunszentmárton Város Önkormányzati Képviselő-testülete Papp-Kökényesdy Sándorné P. Szeőke Izabella festőművész életművét felterjeszti a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Értéktárba. Egyben javasolja az országos értéktárba történő felterjesztését is.

Megbízta a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központot – mint az értéktár ügyek kezelőjét – hogy a hivatalos felterjesztést mellékleteivel együtt készítse el és továbbítsa a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés Elnökéhez.

Határidő: 2014. december 10.

Felelős: Dr. Pusztai Gabriella igazgató

Erről értesül: Képviselő-testület

J-N-Sz-M. Közgyűlés Elnöke

✓ Kunszentmártoni ÁMK

KKÖH Szervezési és Humánpolitikai Osztály

kmf.

**/Wenner-Várkonyi Attila/ sk.
polgármester**

**/Dr. Hoffmann Zsolt/ sk.
jegyző**

A kivonat hiteles: Kunszentmárton, 2014. november 28.

